

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 9 frt, 1/4 évre 6 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyező 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr, Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A nemzetiségi kongresszus.

Arad, július 30.

Sorra nyilatkoznak a nemzetiségi újságok a *Magyarság* által Budapestre tervezett nemzetiségi kongresszusról. Nagyobb-része a cikkeknek nem megy túl az általános frázisokon s azon a reményen, hogy a magyarországi nemzetiségek panaszaival és sérelmeivel Budapestre nagyobb visszhangra fognak találni a külföldön. A kongresszus pozitív programja s konkrét javaslatai dolgában a legtöbb lapban tájékoztatlanság és zavar uralkodik.

Az ujvidéki *Branik* közlése a *Tribunában* s *Zasztavában* megjelent felhívást s a következő cikkelyében „Nemzetiségi kongresszus” cím alatt a következőket írja:

Megtartják tehát a nem-magyar nemzetiségek kongresszusát. Mi erről a kongresszusról bővebben fogunk szólni, a mikor pártunk megállapítja álláspontját. Arra törekedtünk, hogy népünk meghallja a mi pártunk szavát s jövő szombat közölni fogjuk pártunknak erre vonatkozó határozatát. . . Indítatva érezzük magunkat kijelenteni, hogy ez úgyiszerfölött fontos. A nem-magyar nemzetiségek kell, hogy vállvetve szóba hozzák panaszait s kívánságait. Hisz panaszaink jogosultak, szükségesek tehát, hogy kivánságainkat is meghallják. Vegyünk példát a magyarokról! Rövid idő múlva interparlamentaris kongresszus lesz Brüsszelben s a magyarok közül 10—12 megy oda, csak-hogy a magyarországi nemzetiségi kérdés napirendre hozatalát megakadályozzák. Így dolgoznak a magyarok s mi? . . .

A románok kezdeményezésére folyamatba tetetett a nemzetiségek szolidaritásának égető szüksége, mely theoretice már amugy is létezett a nemzetiségek politikai programjában. Ideje már, hogy a szolidaritás már egyszer felelevenítették.

A zágrábi „Srbobran” vezércikkben foglalkozik a nemzetiségi kongresszussal. A cikkelyéből a zágrábi államügyész egy jókora részét kiküszöbölte. A cikkíró ezeket írja:

Senki sem szokott könnyebben hajba kapni, mint a szomszédok, még ha testvérek is, mert hiszen érdekeik folyvást ellentétbe jönnek egymással, surlódások keletkeznek stb. De ha harmadik oldalról veszedelem közeleg, akkor félre kell dobni a belső félreértéseket s neki kell rohanni a közös ellenség ellen. Ez csak akkor nem szokott bekövetkezni, mikor a két szomszéd olyannyira elkeseredett ellenséggé vált, hogy közülök a gyengébb inkább azt akarja, hogy az a bizonyos harmadik, a ki imponál legalább hatalmasságával, váljék urává, mintsem az ellenségeskedő gyenge szomszéd darabonként elenyéztessen őt. E gondolataink a Magyarországból kapott hírek folytán támadtak. Mert ismeretes dolog, hogy Bánátnban a románok a szerbek kárára iparkodnak érvényesülni, a mivel szerb román egyenlenségre szolgáltatnak okot s a közös ellenség joggal mondhatta: ha ti ketten egymást tönkre tenni iparkodtok, hát miért ne tegyem tönkre én mindkettőtöket? . . . Azért nagy örömmel fogadtuk a hírt, hogy augusztus 10-én nem-

zetiségi kongresszust fognak megtartani a szerbek, románok s tótok.

Mi első sorban azon örvendünk, hogy a közös munkaprogram megállapításával egyszersmind véget fognak érni a szerb-román viszálykodások Bánátnban s a románok követeléseit a szerbekkel szemben jogosult módon meg fognak határozatni. Csakis ez esetben fog áldásos gyümölcsöt teremni a közös tevékenység.

A nemzetiségi közös munkaprogram megállapítása az uralkodó faj elleni küzdelemben immáron égető szükségé vált s pedig annál inkább, mert *Ausztriában máris lenyugszik lassanként a németek fényes napja s a federalizmus eszméje mindinkább előtérbe nyomul, Magyarországon pedig a néppárt támadt, mely hajlandó legalább némileg kielégíteni a nemzetiségek jogos kívánságait* (!) Nincs kizárva, hogy a szászok is csatlakozzanak a harcoló nemzetiségekhez, a mivel gyarapítanak Magyarországot elnyomott s elégedetlen lakosságának nagyobb felét. . .

Vége megszólalt a turóc-szentmártoni „*Narodnie Noviny*” is a nemzetiségek kongresszusa ügyében. Vezércikkéből közöljük a következőket:

34 év előtt apáink oly világosan s pontosan formulázták azt, ami csak ma nyer látható alakot.

Közös hazánk politikai és közigazgatási központjába összehivatott a három nem-magyar nemzetiség képviselője: a kongresszus, a melyen lojálisan s törvényesen megbeszélte a közös eljárás programja, mely szükséges elodázhatatlanul. Eletünkről, létünkről, becsületün-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Alone.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Hrabovszky Lajos.

Harmadik levél.

Kedves Barátom! Szinte látom, mennyire untatja az én siralmas történetem, de azért ne vegye rossz néven, ha ennek dacára folytatom azt, aminek a leírására valami megmagyarázhatatlan ösztön hajt. . .

Amikor egy év után az első iskolai bizonyítványt a kezembe nyomta jó öreg mesterem, előbb felemelt magához, s azt mondta:

— Belőled ember lesz fiám!

Mondhatlanul büszke voltam erre a kijelentésre, melyet nemcsak az egész osztály, hanem sok sok rossz fiúnak az apja, anyja is hallott, akik ebből kifolyólag erélyesen megfeddették az ő gyermekeiket, hogy miért nem voltak ők is olyanok, mint én.

Apró társaim sirni kezdtek, míg az én arcom a boldogság mosolyában fűdött. A későbbi évek alatt máris sajnosan kellett éreznem, hogy nélkülözöm a derűt, és sokszor sírok, amikor másoknak a lelkében az öröm fakadt fel.

Ez egyszer én is nevettem. Láttam, hogy a szurós szakállu „atyus” (osecseneve a nagyapámnak) és a tanító bácsi nagyon boldogan

és megelégedetten beszélgetnek, közbe-közbe megsimogatják az arcomat, megborzolják hosszú hajamat, s csak úgy bocsájtanak haza.

Utközben diadalmasan lobogtattam a bizonyítványomat, amely tudásom legeiső írott tanujele volt.

S mennyi megelégedettség szállt a lelkembe, amikor — a nagymamával a ozukrászába menve — azt kérdezték tőlem az ismerősök:

— Hát magácska már olyan nagy diák, hogy olvasni is tud?

— Tudok bizony! — válaszoltam, tudok én még írni is.

S örültem. Most meg úgy kívánom, bár sohase tanultam volna meg azt a harminozkét betűt, talán nem kellene annyi mindent elszednem a tudásomért.

A gyermek — magamról tudom — nem is sejtí, hogy amidőn átlépi az iskola küszöbét, hogy amint a mester ajkairól a szó leve eltanulja az „i” betűt, átlépte egyszersmind gondtalansága Rubikonját, elvetette magától a való gyermekkedélyt, a mely eddigi életére a kikapadhatlan fényt hintette.

Megszűnt gyermek lenni, aki valóságos zsarnoka a háznak, akinek szeszélyeit, édes csintalanságát készséggel nézik el a szülők, aki él az ő környezetének végtelen szeretetében, annak a szeretetnek tápláló melegében, nem is álmódva, hogy az életnek vannak szivertörő, fáradtságos tusái, amelyek az öntu-

dattal kezdődnek, s amelyekkel szembeállni éppen oly nehéz, mint amilyen magasztos.

Othon, a szűk családi körben, ahol alig kell a gyermeknek gondolnia s már is megvan téve, nem fejlődnek a vágyak s ha igen, ugy a négy falon belül maradnak azok, legfellegbb ha a kert végeig szállanak, ahol a Bodri kutya jól ismert deszkaháza áll. Itt vége van az otthonnak, vége van a gyermeki vágyak összeségének is.

De mi más az iskola. Nem hazudom, midőn azt állítom, hogy ez az emelvény, melyről a világosságot terjesztő oktatás szertehangzik a teremben, vesztőhelye a gyermeki gondtalanságnak, annak az úde, ártatlan kedélynek, amely a maga tisztaságában vissza nem jő többé soha.

Az „i” betűvel tör utat az apró emberkékben, a zsenge lélekben a „szivtfáritó öntudat!” Megmozdul agyában a tudvágy. Világos szemmel óhajt belerekiteni abba a vakító, ismeretlen társaságba, amelynek küszöbén állva, csak sejtí azt a feneketlen, kaotikus világot, amelynek megismerése végett odaszorított k az iskola padjai közé.

Ez az első vágya az embernek, s ez a vágy nőttön nő a futó idővel, a tudás gyarapodásával, s ez a vágy kíséri a koporsójához azt az embert, aki az „i” betű ösvényén haladt fölfelé, s nem igyekezett szabadulni a kísértéstől.

Az eke szarva mellett felcseperedett parasztfiu azt az egy-két évet, amelyet a tanyai

ról és méltóságunkról van szó. Össze-
híván a kongresszust alkotmányos, alaptör-
vények által biztosított jogunkkal élünk;
nyíltan, becsületesen szándékszunk el-
járni, meg akarjuk a haza színe előtt
mondani, mi a mi hitünk, mik a pana-
szaink, kivánságaink

A cseh lapok nagyobbára a nemzeti-
ségek kongresszusára vonatkozó felhívás
regisztrálásával elégedtek meg, legalább
egyelőre. Magát az eszmét azonban szim-
patikusan fogadják. Az ó-csehek néplapja
a prágai »Narodni Politika« azonban, va-
lamint az ifju-csehek néplapja, a brünni
»Lidové Noviny« vezércikkében emel-
ték ki az előkészített kongresszus jelen-
tőségét. Az előbb nevezett ó-cseh lap szí-
véből óhajtja, hogy a szövetséges »nem-
zeteknek« sikerüljön oly eszközöket ta-
lálni, a melyekkel erős és hatalmas op-
pozíciót kitejthetnek az »elnyomott« nem-
zetiségek a »magyarizáció« ellen. A »Li-
dové Noviny« reméli, hogy a magyar fák
nem fognak az egekig emelkedhetni.

Hát csak reménykedjenek!

BELFÖLD.

A néppárt és az általános választások. A
néppárt vezetősége az »Egyetértés« hire sze-
rint elhatározta, hogy az általános választások
alkalmával nem léptet föl papokat képvisel-
őjelöltül. Országszerte foly most a föllépte-
endő képviselőjelöltek toborzása s a néppárt
összes igyekezete oda irányul, hogy a választó
kerületekben befolyásos virilista földbir-
tosokat és hivatalos férfiakat nyerjen meg
a párt céljainak, mintán a vezetőség belátta,
hogy a lelkész-képviselőjelöltekkel nem tud
propagandát csinálni a néppártnak.

Európai szövetségpolitika.

— július 30.

Az orosz-francia szövetségi szerződésről
legutóbb nyilvánosságra hozott közlemények
természetesen nagy mértékben foglaloz-
tatják a politikai köröket Európaszerte. Meg-
kezdődtek már e tárgyban az interwiewok is,
és már egy párisi lapból közölhetünk mutat-
ványt.

Ugyancsak ezzel az európai nagy kér-
déssel függ össze a nagyszabású külpolitikai
vita, mely tegnap az olasz képviselőházban
folyt s melynek során Crispi miniszter-
elnök fontos és érdekes nyilatkozatokat tett

a hármas szövetségről s Olaszország békepoli-
tikájáról.

Mindkettőről alább számolunk be.

A Figaro egy munkatársa érdekes be-
szélgetést folytatott Wallon szenátorral, a
ki az alkotmány megteremtője volt. Az alkot-
mányban egyetlen egy pont sem tárgyalja
külön a szövetségek kérdését. — Wallon sze-
nátor e tekintetben a következő magyarázatot
adta:

„A köztársaság elnökének, miniszterei
hozzájárulásával joga van szövetségi szerző-
dést aláírni, de semmiféle szerző-
désnek nincs valódi értéke, ha
azt a kamarák nem ratifikálta. A
köztársaság kormánya tehát csak erkölcsi
kötelezettségeket vállalhat, melyek gyakor-
lati keresztülviteléhez azonban elengedhetet-
len a kamarák jóváhagyása, mivel a nemzeti
szuverenitás alapja az alkotmányos törvé-
nyeknek.“

Arra a kérdésre, hogy aggasztó dolog
lenne esetleg egy parlamenti vita a szövetségi
szerződésről egy háború küszöbén, Wallon
szenátor így válaszolt:

„Ennek dacára az én nézetem szerint
ezzel egy még nagyobb veszedelem, a ka-
lánd veszedelme kerülhető el. Tegyük fel,
hogy Oroszország valaha benutunket
egy Anglia elleni háborúba akarna be-
lekeverni. Ez borzasztó dolog lenne s bizony
megérdemelné, hogy megvitassák. Ismétlem, a
köztársaság elnöke s a miniszterek morális
biztosítást adhatnak egy másik államnak,
hogy Franciaország ilyen vagy amolyan kör-
ülmények közt segítségére lesz, de ennél
többet nem. A kamarák egyhangú hozzájárú-
lása csak az esetben kétségtelen, hogy ha
Franciaország becsülete és méltósága köve-
telik, hogy így vagy amúgy cselekedjék.“

A római képviselőház tegnapi ülésén
Pandolfi képviselő megokolta határozati
javaslatát, mely azt a bizalmat fejezi ki,
hogy a kormány külpolitikájában a nemze-
közi igazságosság győzelmét és a civilizált
népek egyesületét tartja zsinormértékül szem
előtt.

Crispi miniszterelnök kijelenti, hogy
Pandolfi határozati javaslata ismétlése az
1890-ben előterjesztett napirendnek. Arra szo-
ritkozik tehát, hogy ismétélje akkor tett nyi-
latkozatát: Olaszország a békét
akarja, melyet főképen a hár-
masszövetség tart fenn. Ha ez nem
lett volna, ugy a háború bizonyos. Pandolfi
napirendje nem célszerű. Ha tényleg az álla-
mok új alakulására kellene gondolni, mely
egyedül a nemzetiségek alap-
jántörténnék, úgy igen súlyos
bonyodalmak merülnének fel
és általános európai háborúra

kerülne a dolog. Kéri Pandolfit, vonja
vissza napirendjét, mely majdnem felesleges,
mert egy államférfi sem véthet ama kötele-
ség ellen, hogy a mennyire csak teheti, biz-
tosítsa a békét és kerülje el a háború borzal-
mait. (Helyeslés.) A mi Imbriani napi-
rendjét illeti, mely sürgősen szükségesnek jel-
zi, hogy a polgárok élete ne kockáztassék a
parlament beleegyezése nélkül és mely felhív-
ja a kormányt, hogy tegyen le gyarmatügyi
politikájáról, mely a háború és hódítás politi-
kája, a miniszterelnök kijelenti, hogy azt nem
fogadhatja el. A miniszter a következőleg
végzi beszédét:

A kormány bent a gazdasági és szocziá-
lis restauráció politikáját követi, míg künn
oly politikát követ, mely az olasz név beos-
tételének és tekintélyének érvényesítése mellett
a békét biztosítja. (Hosszantartó élénk he-
lyeslés.)

Brin és Rudini jelentik, hogy Im-
briani napirendjét nem fogadhatja el és felké-
rik Imbriant, hogy azt vonja vissza.

Crispi miniszterelnök kijelenti, hogy a
kormány nem fogadhatja el Imbriani napi-
rendjét.

Rudini törvényjavaslatot terjeszt elő,
mely szerint a ház a kormány nyilat-
kozatait tudomásul veszi. E ha-
tározati javaslathoz Crispi miniszterelnök is
hozzájárul, mire a ház azt egyszerű szavazás-
sal az összes szavazatokkal a szélső baloldal
szavazatai ellenében elfogadja és Imbri-
ani napirendjét elveti. Ezzel az ülést bezárták.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.0 milliméter. délt-
után 2 órakor 757.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óra-
kor C° + 25.7, délután 2 órakor C° + 28.0. Szél iránya
és ereje: reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor DN. 6.
Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire bo-
rult. Csapadék az azóbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött
táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 30. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékonny csapadék
nélkül.

Pour félicité!

— Aktuális. —

Tegnap sajtóságos kis levelet hozott szerkesz-
tőségünkbe a posta. Adogattuk egymás kezébe,
forgattuk, nézegettük s a redakció összes tag-
jainak ajkán mosoly fakadt, a mint az apró pa-
pirlapot tovább adta a másik asztalhoz.

Pedig nem volt abban a levélkésben semmi
különös. Pár sor az egész, erős, karakterisztikus
betűkkel odavetve a fehér kartonra. A tartalma
ez volt:

iskolában eltöltött, kitörli emlékeiből, nem akar
más lenni, mint aminek a természet alkotta.
Minden vágyát összpontosítja abba a két fer-
tály földbe, amely még a nagypapja volt, s
abba a jól megtermett, nem szép, nem okos,
de neki való leányba, akivel együtt kerülgat-
ték az iskolát.

S az ilyen egyszerű ember tovább meg is
tartja teste lelke rugékonyságát, mint aki az
ismeretvágy által korbácsolatva sorvasztja ön-
magát, csak hogy belépillanthasson egy perozre
is a mindenség fényes titkaiba, csak hogy al-
kothasson megközelítőleg olyat, mint az aki
lelkében az ideál fogalmát megalkotta.

Azért is kár siettetni a gyermeket, hajtani
az éppányi örömet, mint boldogtalanságot
okozó könyv felé, úgy is elég hamar fog az
öröm poharában az ürömről lenni, úgy is elég
hamar fog rájönni arra, hogy a harminczkét
betű, melyet a tanító pálozával, vagy jó szó-
val vert beé, az volt kútfeje a világ minden
eseményeinek, melyek az imádatra méltó ma-
gasztos tettektől elkezdve a legvérlázítóbb, leg-
undorítóbb bündkig megtörténtek!

Tudom, hogy most önkénytelenül is azt
kérdzi magától kedves Barátnóm — miért
mondottam én el mindezeket épen most?

Egyszerű. El kellett mondanom, hogy
megérthesse kicsoda szomorú volt az én „gond-
talan gyermekségem“.

A hatalmasok megtagadták tőlem a való
otthont, s bár fészket teremtettek gyámoltalan
kis férgük számára, nem tudtak belé lelkét

lehelni, olyan lelket, amilyent az én két sir-
kertem hat lányi földje elclem eltakart.

A nagypapám, a nagyanyám, két áldott-
lelkű öreg: szerettek, becéztek, ahogyan tö-
lük tellett, de az ő pajtáskodásuk öregecske
volt nekem, s úgy tűnt fel, mintha az ősi
napsugár egy napon óhajtott volna sütni a
tavaszival.

Sokszor órákig elnéztem amint a régi
francia-kártyával el pasziánszoztak, vagy
elhallgattam, amint a lapokból egymásnak fel-
olvastak.

Szabad mező, balzsamot lehelő liget, paj-
zán hancurozás helyett pasziánsz és külpo-
litika; piros pozsgás, hozzám hasonló, csacska
testvérek helyett két vajszivű öreg, két pro-
totipusa a patriarchális világnak!

A játékaim is mind ott heverték a sarok-
ban, elhagyottan. Csak akkor huzakodtam elő
vélük, ha azok a pajtáskáim jöttek, akikkel
szívesen töltöttem az időmet. Ezek nagyon
kevesen voltak,

A többiek kevés nevelést kaphattak ha-
zulról, mert mindig kérkedtek a vagyonukkal
s azt hajigálták a fejemhez:

— Mit akarsz te közöttünk! Neked még
apád sincs!

S én még meg sem verhettem őket, hi-
szen sokkalta gyengébb voltam akármelyi-
kűknél.

Egy nap aztán a nagypapám mentő gon-
dolatra jött. Be kell adni a fiut az iskolába,
ott majd eltölti valahogy az időt. Ha megbu-

kik, nem baj, újra járattuk vele az évet, úgy
sincs még az emberke öt éves sem.

Nem buktam meg. Kitűnővel, s azzal a
határozott tudattal mentem az év végén
haza, hogy nem eszem hiába az öregapám ke-
nyerét.

Pedig mennyi elvesztett, vissza nem hoz-
ható gyermeki boldogságomba került nekem
az a néhány kitűnő!

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az »Aradi Közlöny« számára, svéd eredetiből fordítva.
[39] [Utánnomás tilos.]

E jelenet perozéól kezdve Karr ideges
és nyugtalan lett, valami idegenszerű lopód-
zott lényébe. Jelenlegi állapotára azzal küzd-
te fel magát, hogy nyakasan és erőlyesen ki-
tartó volt, tekintetét folyton egy ozérra füg-
gesztette, s e mellett másra nem nézett, e
ozérra irányítá akaratát, gondolatait, vágyait,
mignem elérte azt. Sohasem tekintett el ozél-
jától, nem nézett sem jobbra, sem balra. Min-
den esetleg kitűzött ozélla egyetlen és verső
vala, amíg el nem érte, s csak aztán került
fel az elért helyébe más. A tehetség és ska-
rat ezen összpontosításához járult az éber és
bizalmatlan óvatosság. Semmiben és senkiben
sem hitt, mindenütt oselt és ravasszágot gyá-
nított, s soha sem tett egy lépést sem, mielőtt
a talajt nem ösmerte.

Tekintetes Szerkesztőség!

A mai póstával az ide mellékelt levélkéhez hasonló szövegű vizitkártyákat küldöttem Apponyi Albert gróf, Zichy Nándor gróf, Pallavicini őrgróf és Eszterházy Miklós Móricz gróf czimére. Azt hiszem, örvendeni fognak a szívélyes megemlékezésnek.

Tisztelettel

Arad, 1896. 30/VII.

N. N.

A vizitkártyán pedig ez volt olvasható:

Julius 31-iki névünnepe
fogadja legjobb szerencse kívánataimat!

Egy ideig gondolkoztunk, vajjon mit akar jelenteni ez a dolog? Hogyan lehetséges, hogy Apponyinak, Zichynek, Pallavicinek és Eszterháznak egy és ugyanazon napra essék a névünnepe, mikor az egyik legjobb tudomásunk szerint Antal, a másik Nándi, a harmadik Sándor, a negyedik pláne Miklós Móricz? Ezt a sok szentet aligha boronálhatta egy kalap alá még a leghíresebb kalendárium csináló is.

Töprengésünknek lapunk egyik barátjának közvetítő indítványa vetett véget:

— Nézzük meg a kalendáriumot, milyen nap lesz július 31-én?

Előkerült az öreg „Athenaeum” felkerestük benne július 31-ét s a mint egymás vállán rápillantottunk a rubrikás lapra, harsány kacaj zúgott fel a redakcióban.

A naptár ugyanis azt mondja:

„Jul. 31. Szerda. Katholikus és protestáns naptár: Loyolai Ignác.”

Tehát: a jessuita-rend alapítójának névünnepe.

Most már mi is elértettük a levélíró finom csúszását s vele együtt kórúban sengettük utána:

— Pour felicité!

Haláljáték közben.

— Saját tudósítónktól. —

Székudvar, július 30.

Még a jobbagság idejében, midőn a jobbagság robotot végezni és terményeinek tizedét a földes urnak fizetni tartozott, épült Székudvar közepén a főtérre a még ma is ott disztelenkedő uradalmi pincze, mely a jobbagság eltörlésével, de különösen mióta a filoxera elpusztította a bortermő hegyaljai szőlőinket, özél nélkül, üresen áll. Egyik sarkában tartják a bérlők a mag nélküli szilvából gyártott szilvóriumot, a többi rész a békák háborítatlan tanyája.

Ez a helyiség a főtér közepén szépészeti,

tisztasági és közbiztonsági szempontból nagyban hozzájárul községünk elmaradottságának. Miért érte meg ezen pincze minden özél nélkülisége mellett is ezen tisztaság? mert senki még nem hívta fel a nemes gróf figyelmét annak eltávolítására a fent említett okok miatt. Veszélyes ez a hely az éji homályban, mert itt szoktak lesben állni azok, kik ellenségeikkel rövid uton akarnak leszámolni, és ha a kiszemelt áldozat gyanútlanul arra halad, érvényesül azon elv „úsd a fejét, hogy meg ne sántuljon”. Nappal a gyermekek kedves játszó-helye buja fával benőtt teteje. Hajmeresztő látni, midőn havas téli időben a gyermekek ösztaitóit szánkáikon leereszkedve husz métert is gurulnak a fagyos földön. Nyáron egész sereg gyermek lepi el; a fűben benteregve gyermeki gondatlansággal vigan játszanak a lombos fák árnyékában. Vasárnap azonban oly eset történt, mely az előljárástól véres ujjával fenyegeti és a szülők jajkiáltásai intőzkedésre hívják fel.

Vasárnap délután ugyanis a távoli mellékutóban lakó Bába György gyermekei elmentek a megszokott pincze tetejére játszani s magukkal vitték 13 hónapos Mária nevű kis testvérüket is, a kit apró kocsijával együtt felcipeltek a pincze tetejére. Valamelyik gyermek játék közben meglódította a kis kocsit, mely sebesen lefelé kezdett gördülni a benne ülő kis leánnyal, ki oly szerencsétlenül esett a földre, hogy nyakát szegte, sazonnal meghalt.

Ime, egygyel több, hogy előljárástól siessen megvalósítani az ez év tavaszán megpendített eszmét, hogy kéressék meg a gróf urat, miszerint a pinczét bontassa el és környékét a község parkirozva, benne ártézi kutat a furasson, mert kenyerünk hála az égnek van, de ivó vizünk nincs, ezt az előljárástól kérünk.

Néptünk és előljárástól azonban egy idő óta minden iránt közömbös; minden gondolata a tagosításra irányul, ezzel fekszik ezzel kel. Ot éve már hogy a tagosítás tényleg megtörtént. Ot termést aratott is a gazda földjéről és mégis ott vagyunk, hogy van is tagosítás nincs is mert alig van ember, ki a tagosítási munkálatokkal meg volna elégedve. Bizottság bizottság után jön, de a sok panaszt, appellátát nem győzi végezni, mert egyik a földje minősége, a másik mennyisége ellen kifogásol és toldást kér. Van már olyan ember, a ki öt év alatt kétszer is kapott toldást; van olyan a ki 8—10 holddal is többet kapott már, mint a mennyi a tagosítás előtti birtok állománya volt, de azért ez is amaz is lármáz és jajgat hogy ő meg van rövidítve. Ha a bizottság kijön Aradról — pedig elég gyakran kijön — akkor ünnepet tart, mind a magyar, mind a román, oda csödült a községhez elébe lesi, kap-e toldást. Odajutunk már, hogy az emberek így köszöntik egymást majd az utcán „Adjon Isten kendnek toldást”. — „Ad-

jon Isten kendnek is.” Ha községünknek nem volna oly jó hangzásu magyar neve, a milleniumra legjellemzőbben „Toldástalvá”-nak lehetne magyarosítani.

Ha az eddigi felesleges és még következő felesleges tagosítási munka díjakat a község culturalis és közgazdasági célokra fordította volna, mi lennének a minta község Aradmelegében, de így folyton pusztulunk. Közélokra nincs pénzünk, mert mindenki azon töri fejét, hogy kaphatna annyi földet, mennyi az öreg apjának sem volt soha. Erre áldoz, sőt adósságokba is öli magát, nem gondolva meg, miszerint ezzel csak azt éri el, hogy az a kender még nincs elvetve, melynek majdan szövedő vászna rongyaiból a székudvari birtokok telekkönyvi papirjai készíttetni fognak.

Végül a közegészség szempontjából tisztelettel felkérem a t. előljárástól, hogy az ártézi kutat melyre oly égető szükségünk van, ne hagyja irott malasztnak; kérje fel W e n c k h e i m Frigyes gróf urat ő méltóságát azon özél nélküli pincze eltávolítására. Addig is míg ez megtörténik, hagyja meg szigorúan a községi kishiráknak, hogy ügyeljenek fel és ne engedjék a gyermekeket a pinczén játszani.

Erősen hiszem, hogy szavam nem lesz a pusztában kiáltónak szava. „Csak bátran előre, az erőtlen csügged, az erős megállja.”

TÓTH.

Hajtsza egy katonaszökevényre.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 30.

Olvasóink közül bizonyára sokan emlíkeznek még arra a hírükre, melyet 27. számunkban bővebb adatok hiányában csak röviden közölhettünk s mely különösen katonai, de még polgári körökben is szenzációt keltett, mert hisz az eset hőse a radmegyei illetőségű s az itteni háziezred egyik katonája. Hírünk akkor annyiból állott, hogy Maur Juon mácsai illetőségű 33. gyalogezredbeli közlegény, ki körülbelül egy hét előtt megszökött, a solymos-bucsbai erdőszécsében csirkáló két esendőrt lesből megtámadta, ötször rájuk lött, melyek közül egy golyó Somogyi József gurahonci esendőr térdkalácsába hatolt s azt szétzúzta.

Utánna jártunk ez érdekes dolognak s tudósítónknak az alábbi részletes adatokat sikerült illetékes körökből megtudnia.

A háziezred körülbelül három hét előtt egy nap a csálai erdő alatt tartotta gyakorlatait.

A második zászlóalj két százada a hete-

Most azonban mindez megváltozott; a számító akaraterő engedett egy lázas vágynak, egy szenvedélynek, mely elfoglalta testét és lelkét, s rabbá tette. Dühvel rontott az útlekbe, pihenés nélkül dolgozott éjjel és nappal, anélkül, hogy a pihenés élvezetét megengedte volna önmagának. Olyan volt, mint egy örült, ki ha ugrálni kezd, nem hagy fel az ugrálással, s ha megszűnik ugrani, eibukik. A legmerészebb vállalatokba rohant, nagy összegeket tett kockára, még nagyobbakat nyert, de soha sem volt kielégítve, s soha sem örült a nyereségen.

Elvesztette hidegvértségét a pénzzel szemben, melynek látása mámorossá tette.

Pénzlázba szenvedett. Gyakran megtörtént, hogy munkája közepett, midőn a különböző számsorok fölé volt hajolva, lökést érzett, s egyszerre eltűnt előle minden. Ilyenkor egy pár gondolt és szemrehányó szem jelent meg előtte, egy tekintet, mely megbélyegezte őt, mint valamely bűnvád s kétely merült fel s öltött alakot lelkében. — Erdemes volt-e küzdeni azért, amiért áldozta életét?

Es ekkor csaknem örülten fogott ismét a munkához, hogy e befészkelődni akaró kételyt eltűzse, melyet nem akart, melyet nem mert táplálni. Elkéseredetten úzte el magától, de mégis visszatért ez, mintha szenvedélyének mélyében rejlenék, mintha tápláléka volna, s folyton ujtá erejét.

A szenvedélyben mindig van kétely, hogy vajjon érdemes-e az, amiért rajongunk.

Mikor azután a válságnak vége volt, az izgatottság bágyadtságot eredményezett, s a bágyadtság nyugalmat. A kétely elvesztette ebbeli jellegét, s csalódásig hasonlított a hithez.

Egy nap felülvizsgálta figyeteit s ijedten vette észre, hogy mily fejletlen állapotban vannak azok; úgy látszott, mintha egy ideig zavart lett volna, s csak most tért volna magához. De sok idő telt el, míg ez ijedeiméből kibontakozott, s csak óvatos dolgozás után érezte magát ismét biztosan s szilárdul, nyugodtan, módszeresen, s számítva adva át magát a munkálkodásnak, mint azelőtt.

S hogy teljesen felfrissült s magához tért, azt onnét tudta, hogy most már ritkán látta maga előtt azokat a szemeket, — mik végre egészen eltűntek emlékéből.

Néha úgy érezte, hogy gyermeke mind nagyobb tért kezd foglalni gondolkodásában. Mert atyai öröme, mely oly egyszerre lángolt fel, épp oly gyorsan aludt ki.

Nem tudta indokolni, hogy mikép történt ez; eleinte csaknem beteg volt annak a vágynak, hogy fiuval birjon; egy fiuval, kiért dolgozzék, takarékoskodjék, gazdaggá legyen, s most, midőn volt fia, úgy tűnt fel előtte, mint valami családias, mint ábrándjainak összeomlása. Es az volt a sajtászerű, hogy a gyermek jelenléte felkeltette ez aggályokat, e különös érzelmeket.

Azért került is minden érintkezést a gyer-

mekkel, sőt kínozza a gyermekére irányuló gondolkodás is.

Azonban ezen is túlesett, s újra emberré vált, s ekkor érezte valójában azt az örömet, melyre azelőtt nem is gondolt, hogy fia, hogy örököse van.

Es amit azelőtt soha sem érzett, az azon öröm volt, mely eltöltte egész lényét, midőn először vette karjaiba gyermekét, — oly meleg, oly gazdag élvezet lepte meg, midőn a kicsire tekintett, hogy csupa büszkeség, szeretet és csodálkozás volt.

A gyermek a kereszttségben Axel Emánuel nevet nyert.

Az apa Axelnek hívta, s dajka Akkenek és a nagymama Manónak. Születésekor kicsi és sovány volt, de néhány hét alatt annyira kiélte magát, hogy erős és gömbölyded lett.

Mintha hosszú időn át éhezett volna, oly kitűnő étvágyal birt az első időben, s egészen átadta magát az étvágy kielégítésének. Nagyon csendes gyerek volt, de azonnal sírt és sivitott, ha megtagadták tőle az emlőt, s tévutra vezetve, mást adtak piczi szájába. — Nem lehetett elbolondítani, s addig lármázott, addig nyafogott, míg akaratát teljesítették. — Ha pedig az emlőhöz hozzájutott, oly hosszasan, oly móhon élvezte azt, hogy szinte gyönyör volt nézni, s megelégedésének tagolatlan felkiáltásokban és nyögésekben adott kifejezést.

(Folytatása következik.)

dik és ötödik század Vandenessé kapitány vezérlete alatt a cigányváros felé a Holt-Maroson át vezető hidat szállotta meg s a feladat értelmében azt kellett az Arad felől előnyomuló ellenség ellen megvédenie. A hid megszállása után a vezér kapitány az ellenség hollétének kipuhatólása végett egy önkéntes vezetése alatt, négy emberből álló hirszerző őrzőjáratot küldött az erdő felé, melynek egyik tagja Maur Juon ötödik századbeli közlegény volt.

Az őrzőjárat a kijelölt irány felé elindult s mivel ez a szolgálat egyike a legnagyobb figyelmet s ügyességet feltételezi annál is inkább, mivel a parancsnoknak minden legkisebb tapasztalatáról azonnal jelentést kell küldenie kapitányának, az önkéntes vezető már utközben gondosan megfigyelte katonáit, hogy kire bizhatja legnyugodtabban a jelentést, melyiknél forog fenn legkevésbé a lehetőség, hogy elfogják.

Már utközben úgy az út helyes ismerete, mint figyelmes vizsgálódása által kitűnt ez a Maur Juon s az önkéntes, amint leshelyéről az ellenség közeledtét észrevette, minden habozás nélkül reá bízta a jelentés kézbesítését.

Az ütközet után lefolyt s az „Abschlag“ hangjára a kiküldött őrzőjáratok is berukkoltak, csapataikhoz. Midőn az önkéntes őrzőjáratával a kapitánynál megérkezett jelentette, az csodálkozva kérdezte, hogy mint lehet az, hogy az ellenségről mit sem vett észre, hiszen körülbelül abból az irányból történt az előnyomulás. Az őrzőjáratvezető nagyot nézett s embereivel bizonyította, hogy ő már kétezer lépésnyi távolságban látta az ellent, rögtön meg is írta a jelentést s azt Maurra bízta hogy kézbesítse.

A dolog aztán abba maradt azon hiszemben, hogy nevezett katona talán eltévedt vagy elfogták. Midőn azonban a zászlóalj berukkolt a várba s Maur még sem volt található, azonnal éltek a gyanúperrel, hogy megszókött, mert már kétszer tettilyféle sikertelen kísérletet.

Az esetről az ötödik század parancsnoka felvette a jegyzőkönyvet s azt nyomban felterjesztette az ezredparancsnokságnak. A szökevény katona körözését aztán országsszerte elrendelték.

Folyó hó 23-iki éjjelen történt, hogy Somogyi József gurahonci csendőr egy társával a selynosbuczávai erdőségben cirkált két rabszökevény után. A mély csend s némaságban egész nyugodtan haladtak utjukban előre, mikor úgy 3-4 óra között egy ember közeledett feléjük, kinek alakját s külsejét a még borongó szürkületben nem tudták észrevenni. Az út szélére tértek tehát, hogy a közeledő öket észre ne vegye. Midőn a jövevény körülbelül 30 lépésre ért tőlük, kiléptek rejtékből s megállj kiáltottak a szintén megállt közeledőre. Az ismeretlen az emberhangra egy ugrással az oldali bokrosba vetette magát, ott egy sűrű cserjés megé hasalt s már töltött fegyveréből gyors egymásutánban öt lövést tett a csendőrökre. A golyók közül egy talált is, Somogyi József csendőr jobb térdkalácsát roncsolta szét, úgy hogy az nyomban összeesett. Társa erre, mivel a helyet, hová az ismeretlen szókött, nem láthatta be a nagy sűrűség s homály miatt a kádban tizlő lövést tett körülbelül azon irány felé, honnan a lövéseket jönni vélte. A lövések közül kettő talált is egyik a bal fülét sértette meg a merénylőnek, a másik pedig a jobb csapóján ejtett sebet, mire a merénylő az oda rohanó csendőr neki szegzett szuronya előtt önként megadta magát.

A csendőr ekkor látta, hogy az ismeret-

lenen katonablouz s fehér vászon nadrág van, előtte Manlicher fegyver még torró csövével s körötte az öt kilótt patron hüvelyével. A katonasapkát a szökevény eldobta s egy kopott, zircs kerek kalap volt torzonborz, poros piszkos fején. Nyomban bekisérte a szökevényt a csendőrőrsállomásra, hova a megsebesített szökevény csak nagy nehezen tudta követni s rögtön intézkedett meglőtt társa elhozatala végett. A vallatás alatt aztán bevallotta a merénylő, hogy ő Maur Juon mácsai illetőségű, jelenleg Aradon a háziezred szolgálatában álló közlegény, ki megszókött ezredétől s az erdőbe bujkálva bujdosott ozáltal, utat nem ismerve ide-oda. Ez adatok alapján aztán Maurt Aradra szállították, hol most a börtönben várja méltó büntetését. A vizsgálat ez irányban folyik is már s ez ügyben úgy az önkéntes, mint általában mindazok, kik az ügyről csak valamit is tudnak, kihallgatottak.

A hivatása teljesítésében áldozatr! esett csendőr most az aradi katonai kórházban fekszik. A lövés irányából kétségtelen immár, hogy a merénylő fekvő állásból lőtt áldozatára s a golyó a térdkalácsába furódva azt izze-porrá zuzta úgy hogy valószínűleg amputálni is kell.

Hogy hová tette Maur Juon a borjút is melyben a szökés napján kirukkolt, nem tudja, ezt valószínűleg az uton valahova eldobta, hogy így megszabadulva a sulytól, könnyebben bujkálhasson a nagy sűrűségben.

A szökevény különben most bekötött arczával s biozegő járásával ama vérengző gazemberek típusát mutatja, kiktől az emberiséget már csak az élet biztonsága kedvéért megszabadítani az arra hivatottaknak legelső kötelessége.

HIREK.

Július 31. Szerda. Róm. kath. naptár: Loj. Ignác — Protestáns naptár: Loj. Ignác. — Görög-keleti naptár (Július 19.): Dins, Makr. — A nap két 4 óra 38 perczkor, nyugszik 7 óra 35 perczkor.

Szabadságharozl emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsön-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Az aradi anyakönyvi kerületek.

— Saját tudósítónktól. —

Hogy az aradvárosi két anyakönyvi kerület miként lesz beosztva és szabályozva, azt legjobban megmagyarázza az alábbi, legfrissebb rendelet:

A nagyméltóságú magyar királyi Belügyminisztérium 63,471/1895. illetve 37,711/1895. szám alatt kelt rendelete Arad szab. kir. város törvényhatósági területén szervezendő két anyakönyvi kerületbe tartozó területrészek pontos körülírása tárgyában.

Határozat.

Az Arad szab. kir. város törvényhatósági területén szervezendő I.-ső és II.-ik anyakönyvi kerületbe tartozó területrészek, a hovatartozás és az anyakönyvvezető illetékességének meghatározása tekintetéből a tolyó évi ápril hó 8-án 130/94. szám alatt hozott határozat nyomán következőleg iratnak körül illetve rendeztetnek és állapittatnak meg.

I.-ső anyakönyvi kerület.

Az I.-ső anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjének illetékességéhez a következő területrészek osztatnak be:

A. Belterület.

1. A belváros összes tereivel, utcáival, ligetével és sétányaival.
2. Sarkad külváros összes tereivel és utcáival.

3. Pernyáva külváros összes tereivel és utcáival.

4. Az Ujtelep városrész összes tereivel és utcáival.

5. A Poltura városrész azon területe, mely a mező-utczától keletre a kurtiosi utig terjed.

6. A Maros folyó jobb partja a mikalakai határtól a csálai határig.

7. A vár területe a hozzá tartozó Maros folyó balpartjával.

B) Külfatár.

8. Bittó, Birkás, Brünek, Gelin, Nyomás-köz, Rozer és Zimánd dülök egészen.

9. A Libás dülöknek 8031, 8032, 8033, 8034 kataszteri helyrajzi számok alatt felvett területei.

Az I.-ső anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjének illetékességéhez tartozó A) és B) alatt felsorolt bel- és külhatárbeli területek, az anyakönyvvezetők részére készített és a két anyakönyvi terület határait feltüntető térképen vörös színnel vannak megjelölve.

II-ik anyakönyvi kerület.

A II-ik anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjének illetékességéhez a következő területrészek osztatnak be.

C) Belterület.

a) Sága külváros összes tereivel és utcáival és a cigányteleppel.

b) A Poltura városrész azon területe, mely a mező-utczától nyugatra terjed.

c) Gáj külváros összes tereivel és utcáival.

D) Külfatár.

d) Balta Mika, Barbos, Bigets, Dohányos, Gábor, Gombásrét, Gulya, Határos, Homokos, Közi, Krivabara, Markó, Ménesvölgy, Nagydülő, Nagylegelő, Pesti, Pova, Prohászka, Püspökföldje, Rendeller, Sarló, Szent-Pál, Szent-Tamás, Szeregyháza, Szurdok-dülök egészen.

e) A Libás dülő 8031, 8032, 8033, 8034. kataszteri helyrajzi számok alatt felvett területrészek kivételével, melyek az I.-ső anyakönyvi kerülethez tartoznak.

A II-ik anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjének illetékességéhez tartozó C) és D) alatt felsorolt bel- és külhatárbeli területek, az anyakönyvvezetők részére készített, és a két anyakönyvi kerület határvonalait feltüntető térképen kék színnel vannak megjelölve.

Arad szab. kir. város tanácsa felhivatik, hogy az I.-ső és II-ik anyakönyvi kerülethez tartozó bel- és külhatárbeli területrészeket feltüntető térképeket két-két egyenlő példányban elkészíttesse s azokat az I.-ső és II-ik anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőinek hivatalos helyiségében kifüggeszttesse.

Jelen határozat két példányban a nagyméltóságú magyar királyi belügyminisztériumhoz felterjesztetik.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságától 1895. évi július hó 27-én.

FÁBIÁN LÁSZLÓ a. k.,
főispán.

— Arad és a polgári házasság. A polgári házasság, s ezzel együtt az állami anyakönyvvezetés Aradon is sok tennivalót ad az anyakönyvvezetőnek, s a polgármesternek. Szondy Béla, az aradi anyakönyvvezető már bemutatta a polgármesternek az új hivatali helyiség szükséges berendezéseinek terveit. Így az anyakönyvvezetői hivatalt a jelenlegi levéltári helyiségben helyezik el, ahova három új szekrény jön, egy az anyakönyveknek, kettő pedig az aktáknak és másolatoknak. A levéltári személyzet a belső helyiségben nyer elhelyezést. A

házaságkötés színhelyül végérvényesen az emeleti kisterem van kiszemelve. Tegnap érkeztek meg Aradra az anyakönyvek, u. m. a születési és halálozási anyakönyvek, az esketési anyakönyv még nincs Aradon. A tekintélyes nagyságu könyvek mindegyike hatszáz lapot tartalmaz; vastag erős papíron zöld, illetve barna alapszínnel. A könyvekben minden egyénnek külön lapja lesz, holott eddig egy anyakönyvi lapon 10—12 egyént is iktattak. Ez bár megsokszorozítja a munkát, s megnehezíti a kezelést, de kétségtelenül biztosabbá teszi az adatok valódiságát. Az új törvények végrehajtásával a városházán átalakításokat is fognak eszközölni.

— **A provinciális-választás.** A magyarországi minoritarend provinciálisának választása a jövő hó 14-én fog megtörténni a szegedi rendház klostromában. Jánosy Demjén dr.-nak, a jelenlegi rendfőnöknek igen komoly ellenfele Csák Czirjék, az aradi minorita-társház nagyképzettségű tagja s a jeles hitszónok, ki körül a választásra jogosult rendtagok erösen tömörülnek. Az esetben, ha Csák kerül ki diadalmasan a választás esélyéből, — mint bennünket értesítenek — Jánosy dr. nem marad Aradon, hanem valamelyik vidéki rendházban foglalja el a házfőnöki tisztet.

— **Új vasut Aradmegyében.** Említettük pár nappal előbb, hogy a kereskedelmi miniszter megadta az előmunkálati engedélyt Melen Géza országgyűlési képviselőnek a Lesztől Tenkén át Beélig és Tenkétől Kisjenőig vezetendő helyi érdekű vasútra. Ezen építendő vasut az engedményes tervei szerint Lesztől indulna ki Nyárszeg, Görbed érintésével Tenkéig, hol a hollód-kötegyáni-vésztoi vasutat szelné s innen Belfenyér, Okró, Krajován, Beélen át a bokszei állomásnál nyerne befejezést; — másik ága Tenkétől Kisjenő felé menne, ha pedig a terepviszony gátolná, úgy Csérmón nyerne befejezést. Ezen vonalak műszaki bejárását engedményes megbízottja s főmérnöke f. hó 26-án eszközölte. Jószef főherceg birtokait is érinti az új vasut tenke-kisjenői szárnyvonalas hálomása szerint a főhercegi uradalom 100 ezer frttal járul az építési költségekhez.

— **A történelmi társulat aradi tagjai.** A «Századok»-hoz, a magyar történelmi társulat közlönyének legutóbb megjelent számához csatolva van a társulat névkönyve is, a melyből megtudjuk, kik az aradi és aradmegyei alapító valamint rendes tagok 1867. év óta, a mikor a társulat megalakult. A társulat igazgató választmányában helyet foglal Márki Sándor dr., a jelenleg kolozsvári egyetemi tanár; az alapító tagok közt vannak: gyoroki Edelsbacher Antal (megh. 1894-ben), Károlyi Tibor gr., Pálffy Sándor, Solyomossy László br. 100—100 frttal, Wenckheim Frigyes gróf, Zselénaszky Róbert gróf 200—200 frttal, Aradvármege közönsége 100, Arad város közönsége 200 frttal; — az évdijas rendes tagok közt: Amberger Gyula m.-radnai zárdafőnök, Arkay Kálmán volt aradi ügyvéd, br. Bohus Istvánné (Világos) br. Bohus Lajos (Világos), Boros Beni orsz. gyűlési képviselő, Eckhardt Ede, az aradi első takarékpénztár vezértitkára, Földes János kir. törvényszéki bíró, Hofbauer Lajos megyei főpénztári ellenőr, Horváth Lipót r. k. plebános (Világos), Issenkutz László dr. orvos, Károlyi Gyuláné grófné (Arad-Mácsa), ifj. Kristóry János keresked. és iparkamarai elnök, Krivány János megyei árvaszéki pénztáros, Lendvai Sándor, az első magyar ált. bizt. társaság titkára, Nyári Béla városi alkapitány, Páris Lajos

dr. ügyvéd, Pless Mór polg. takarékpénztári vezérigazgató, Révész Nándor keresk. akad. tanár, Ring Géza, az aradmegyei takarékpénztár vezértitkára, Tolnay János kir. járásbíró (Boros-Jenő), Török Árpád kir. közjegyző (Világos), Venter Gerő ügyvéd és Zöldy Jenő, az aradi első takarékpénztár főpénztárosa. Ezekon kívül: az aradi kir. főgimnázium tanári kara, a Kölcsey Egyesület s a kaszinó egyesület.

— **Megszűnt a kanyaró.** Az aradi városi főorvosi hivatalban nyert értesülés alapján örvendetesen jelenthetjük, hogy a járványszerűleg fellépett kanyaró véglegesen megszűnt. A főorvos tegnap készítette el jelentését a polgármesternek, aki azt felterjeszti a belügyminiszterhez.

— **Az ajánlott levelek feladása.** A helybeli posta és távirtda hivatal által a következő sorok közlésére kértünk fel: Figyelmeztetés az ajánlott levelek felvételére vonatkozólag. A közönség előnyére azon intézkedés tételét, hogy közönséges és ajánlott levelek a távirat feladásnál esti 9 óráig vétessenek fel s még az esti és kora reggeli vonatokkal továbbíttassanak. Ezen berendezés azonban, nem a tömeges feladásra, hanem az egyes elkészett levelekre volt szánva, azonban most már egyes nagyobb házak, intézetek, ügyvédek stb., olyanok, kik leveleiket könyv mellett adják fel, nem igyekeznek a tömeges feladást esti 7 óráig eszközölni, hanem hét óra után küldik be, midőn az összes levél és táviratfelvétel és továbbításra már csak egy tisztviselő marad a hivatalban. Minthogy pedig ezen egy tisztviselő a tömeges anyagot feldolgozni nem képes és így azok, kik arra számítanak, hogy leveleik még este továbbítva lesznek, csalódnai fognak; ennél fogva szükségesnek találom a t. oz. közönséget figyelmeztetni, hogy esti 7 óra után ajánlott levelek nagyobb 2—3 darabot felül haladó tömegben elfogadtatni nem fognak. Arad, 1895. július hó 30. báró Purozel p. felügyelő.

— **A zenede alapítványi helyei.** Az aradi zenedében a városnak két alapítványi helye van, amely most megüresedett. Felhívjuk a szülők figyelmét erre a körülményre. A kik gyermekeik részére az ösztöndíjas helyeket megszerezni óhajtanak, adják be kérvényeiket a polgármesteri hivatalnak.

— **A kétegyházi gróf jubileuma.** A napokban volt gróf Almásy Kálmán val. b. t. tanácsos és neje Wenckheim Mária oszlakkeresztes hölgy házasságának negyvenéves évfordulója, mely alkalomból Nogáll László kétegyházi plébános tünnepélyes szent misét tartott s mise végén lelkes beszédet intézett a főuri párhoz. A templomot nagyuri közönség töltötte meg, a család tagjai majdnem teljes számban ott voltak. A kétegyházi római kath. templomot gróf Almásy Kálmán és neje gróf Wenckheim Mária házasságuk negyvenéves évfordulója alkalmából restauráltatták. A templom falai megkapó izléssel vannak befestve gazdag aranyozással az oltárokon, ujonan átdolgozott oltárképpel. A templom felszentelése egy nappal a menyegző-jubileum előtt tartatott meg nagy közönség jelenlétében. A szentelést dr. Kramp János eleki esperes végezte.

— **Betiltott vásár.** A pankota i előjáráságtól vesszük a távirati tudósítást, hogy a miniszter a jövő hó 4-ikére tervezett pankota-ivásárt betiltotta. A gazdaközönség figyelmét felhívjuk e körülményre.

— **A pécskai lódíjazás eredménye.** Pécskai levelezőnk a következőket jelenti a lódíjazás eredményéről. Díjat nyertek anyakancaikkal: I. Sipos János pécskai 40 frt, II. Kelemen Mihály pécskai 30 frtot, III. Harsányi István pécskai 20 frtot, IV. Frits János n.-perei 15 frtot, V. Ordódy Gergely pécskai

10 frtot. Továbbá három éves kancza-csikókkal: (Az első díj nem adatott ki) II. Ditrich Jakab n.-perei 25 frtot, III. Harsányi István pécskai 10 frtot, Vegyes csikokkal díjat nyertek: 2 évessel Ordódy Gergely 15 frtot, 1 évessel Frits János 10 frtot, 2 évessel Donath János 5 forintot.

— **A battonyai virilisták.** Battonyán, mint tudósítónk írja, most fejezték be a legtöbb adófizetők névsorának összeírását. A virilisták közt legtöbb adót fizet Purgly Lajos 7017 forintot s legkevesebbet Verhóva Gyuláné, aki 409 forintot fizet.

— **Tise beov.** Ezernyolczszázhuszonöt esztendővel eszlött törtek be a római legiók Jeruzsálembe a zsidó nép büszkeségét, a szent templomot lerombolván a zsidók millióit rabságra hurcolta, a földkerekség minden tájára szét szórta. Majdnem két évezredes vándoruton volt Israel népe hol jó, hol bajors között fentartotta magát. Sem a római caesarok vak dűhe, sem a középkor minden vandalizmusa e fajt meg nem semmisítette, sem a multak iránti kegyeletét ki nem irtotta. A jeruzsálemi templom pusztulásának évfordulója Tise beov napja, melyet most izr. polgártársaink szigorú böjt és gyásznapként tartanak meg, kegyelettel emlékezvén vissza a régiekre, kik kevésbé kedvező körülmények közt éltek mint utódaik és kiknek majdnem két évezredes martiriuma készítette elő ezeknek is a jobb jövőt.

— **Arad - Szegedtől.** Arad város hatósága átirt Szeged város hatóságához, amelyben a város által a csatorna-ügyre és a légszusz-vezetékre vonatkozó városi rendeletek 1-1 példányát kéri. A kért példányok megküldettek Arad városának.

— **Nincsen legelőhiány.** Általános volt a panasz a gazdák között az állítólagos legelőhiány miatt. Az aradi gazdasági szék azonban megtette a szükséges lépéseket, úgy, hogy a száj és körömfájás elmúltával a kihajtandó állatok részére megfelelő nagyságu tar legelő áll rendelkezésre.

— **Husz forinton alul nincs hitel.** A nemrégiben hozott 60 számú kuriai döntvény értelmében a husz forinton alul levő követelések felett a járásbíróóság többé nem ítélkezhetik. E döntvény ellen a szegedi kereskedelmi és iparkamara — mint szegedi tudósítónk írja — felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben arra kérte a minisztert, hogy az igazságügy-miniszterrel egyetértve, találjon módot a döntvény megváltoztatására olyformán, hogy a husz forinton alul való követelések az eddigi szokás szerint a járásbíróóságok előtt legyenek érvényesíthetőek. A szegedi kiviteli kereskedők a miniszter válaszában megerkeztek megállapodtak abban, hogy husz forinton alul levő tételeket nem hitelleznek.

— **Küry Klára nem megy férjhez.** Egy magánlevél nyomán közöltük azt a hírt, hogy Küry Klára, a népszínház csicsérgő primadonnája jegyet váltott Heltay Jenő fővárosi hírlapíróval. Parasz, hogy e hír a fővárosban szenzációt keltett. Mivel pedig Küry Klára keresztény, a megnevezett hírlapíró pedig iszraelita, szélteben beszélték az emberek:

— Küry Klára köti meg az első polgári házasságot Budapesten.

Egyik fővárosi laptársunk írja, hogy ez a hír késő estig tartotta magát, mikor azonban megszólal a telefon. A osengetés következtében megkérdeztük:

— Halló, ki beszél?

— A népszínház.

— Mit akar?

— Küry Klára nem megy férjhez.

Es azután meg legalább ötvenszer telefonáltak oda a világ minden része felől:

— Küry Klára nem megy férjhez.

Jelentjük tehát, hogy Klárka, az aranyos, az operajuku, nótás Klárka a világot sem megy férjhez.

— **Névmagyarosítás.** Kiskorú Sztoján Tivadar aradi illetőségű egyén vezetéknevének „Sziklai“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Lelketlen házigazda.** A rossz érület és lelketlenség erős példáját mutatta Jámbor János aradi házigazda, kinél Kontor Ferenczné lakott. A vérlázító eset a következő.

Kontor Ferenczné, ki amellet, hogy igen korlátolt viszonyok között élt, még hat gyermeknek anyja is, kiknek naponta a szegény asszonynak kellett enni adni. A nagy szegénység volt az indító oka annak, hogy Kontor Ferenczné a házbérből 2 frt 20 krral hátrálékban volt. A rabiátus házigazda naponta többször is zaklatta a szegény asszonyt a csekély összeg megfizetésére, de vasárnap épen különös és vadállati módon járt el. Újlag zaklatta az asszonyt, kit végül is verni kezdett. A megrémült asszony kiszaladt üldözője elől a konyhába; mikor Jámbor János felkapta a tűzhelyről a nagy lábast, melyben gulyás hus főtt és a nna egész forró tartalmát Kontor Ferencznére öntötte. A szerencsétlen asszony nyakán és arcán súlyos égési sebeket szenvedett. Jámbor János ellen — mint értesültünk — ezen bestiális tetteért már megtették a feljelentést a bünyefnyítő helyen.

— **A betegség öngyilkosa.** Lupsán János székácsi paraszt — mint levelezőnk írja a napokban öngyilkossági szándékából fegyverrel magára lőtt és meg is halt rögtön. Öngyilkosságának oka — mint a vizsgálat kiderítette — gyógyíthatlan és kínzó betegsége volt, mely ellen a halálba keresett menedéket.

— **A megtagadott diploma.** Megemlékeztünk arról a botrányról, a mely a prágai cseh egyetemen játszódott le néhány nap előtt. Kavalir Jaroslavot kellett volna promoteálni, de ez nem akarta az előírt beszédet megtartani, valószínű az egyetemet mindentéle visszaélésekkel. E miatt a rektor kijelentette, hogy a diplomát nem adja ki. Az illető körökben most az a hír merült fel, hogy van-e joga a rektornak megtagadni a diplomát tekintet nélkül arra, hogy igaz-e volt-e a promoteálandónak, vagy sem? Szakkörök erre azt felelik, hogy nem, mert az illető a hivatalos esküt már letette. A kandidátus e szerint törvénytörvény szerint dr. jurisnak tekinthető és nincs hatalom, a mely megtagadhatja a diplomát. Más kérdés az, hogy milyenek kvalifikálható a kandidátus eljárása? A mikor kijelenti, hogy az illető alma mater mostani szervezetében igazi tudorokat nem nevelhet, önmagát is diszkvalifikálja, mert hisz ő is ott tanulta a jogtudományokat. Az eset a cseh fővárosban úgy, mint mindenhol az egyetemeken, a legnagyobb feltűnést kelti.

— **Ruttkayné Pellérdén.** Ruttkayné Pellérdén Luiza, Brázay Kálmán nagybirtokos pellérdi kastélyában élvezte a falusi üde, friss levegőt. A hónap közepe táján gőrosos gyomor-bántalmak voltak é. azóta folyton gyengélkedik. Az orvosi segély igénybevétele után a fájdalmak némileg megszüntek, a gyengeség azonban megmaradt. Ahetvenkilenc éves matrona — mint onnan írják — bár még mindig elég élénk és beszédes, még is gyakran panaszokdók fáradalmakról s ideges bántalmakról. A múlt évben teljesen jól érezte magát; az idén a fogizületeiben fájdalmak, a testében érzett zsidadság nagyon nyomasztólag hatottak lelkületére s innen van, hogy néha el-elfogja az aggodalom s csendes borongás. Úgy volt, hogy a hó végéig Pellérdén marad, bevárja a magyar orvosok s a kik most Olaszországban vannak. Tegnap azonban azt az értesítést kapta, hogy a tengeren vihar támadt, nem indulhatnak utnak. Ruttkayné most már be se várja őket Pellérdén, hanem Brázay Kálmán kíséretében a fővárosba utazik s házi orvosával értekezik s rendszeres gyógykezelés alá veti magát.

— **Szerelmi dráma.** Tegnap este a bécsi Kahlenbergen az Anna-bál előkészületei közben megható szerelmi tragédia játszódott le. Egy fiatal gyári munkásnő, Krisch Anna, az erdő egyik néptelen helyén foszforoldatot ivott. A fájdalommal vergődő leányt később az erdőkerülők találták meg és szállították az önkéntes mentők segítségével a Rudolf-kórházba. Itt elbeszélte a leány, hogy szeretője halála feletti elkeseredésében akart megválni az élettől. Szeretője egy Graf Ferencz nevű pinczér, előző éjjel ugyancsak a Kahlenbergen öngyilkosságot követett el. Graf öngyilkossága előtt hangoztatta, hogy miután értesült arról, hogy kedvese nevenapját idegen férfiak társaságában akarja eltölteni, ezt nem tudja túlélni. Tényleg rövid idő múlva főbe-

lőtte magát azon a helyen, a hol szeretője mulatni szándékozott. A szegény leány kijelentette, hogy sohasem volt szándékában szeretőjéhez hűtlensé lenni és a mikor értesült Graf öngyilkosságáról, annyira kétségbe esett, hogy felment a Kahlenbergre, és a hol szeretője véget vetett életének, ott akart meghalni ő is.

— **Egy tudós Afrika-utazó tragédiája.** Dr. Riva olasz tudósról, a ki a szerencsétlen véget ért Deuba-expedícióban részt vett, saját élete veszélyeztetésével kimentette Ruspoli hercege holttestét a fenevadak körmei közül. Riva a hercege holttestét Olaszországba szállította, azután pedig egy ollóval fölmetasztette a saját nyakütereit. A legsajnálatosabb a szomorú öngyilkossági esztben, hogy a tudós, miután összes vagyonát betektette a balul sikerült expedícióba, végső inségében vált meg az élettől. Hír szerint a herceg, a ki nem volt épen Krözus, nem méltányolta eléggé a tudós nemes önfeláldozását s bár tehetett volna, még sem segítette őt a vállalat terbeinek viselésében. Riva annyira elszegényedett, hogy kénytelen volt legértékesebb gyűjteményeit is potom áron eladni s a mikor az érettk kapott néhány száz frank elfogyott öngyilkossá lett.

— **Emberölés az utcán.** Greif Ádám tonai lakos a napokban békésen igyekezett hazafelé, mikor valaki orozva késsel úgy halántékon szurta, hogy azonnal összeesett és reggelre, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A csendőrség a nyomozást megindítván, kiderült, hogy a gyilkos nem más, mint Greifnek egyik régi ellensége, Guld János, a ki gyakran említette ismerőseinek, hogy lezurja a szomszédját. Guld kezdetben tagadta a gyilkosságot, később azonban megtörtén valotta be, hogy ő ölte meg Greifot. A csendőrök átadták a szegzárdi kir. ügyészségnek.

— **Megmérgezett gyermekek.** Závetz Iván őrfalusi lakos a vidék rendes szokása szerint e ment Szalavóniába aratásra, saját birtokának gondozását pedig a feleségére bízta. A napokban az asszony a mezőn dolgozgatott, mialatt két kis gyermekét a háznál hagyta. A gyermekek unalmukban kikutatták a szekrényeket és az ott talált rézgálicot abban a hiszemben, hogy csukor, megették. Rövid idő múlva olyan rosszul lettek, hogy orvosot kellett küldeni, a ki azonban csak a nagyobbikat tudta megmenteni, míg a kétéves Jancsi másnapra meghalt. A gondatlan anya ellen megindították a vizsgálatot.

— **Megégett cseléd.** Nagy szerencsétlenség történt a napokban Pápán, Török János városi mérnök házában. Kics Teréz cseléd hajnalban itkelt ágyából és meggyújtotta a petróleum lámpát. Öltözés közben véletlenül meglökte az asztalt, miközben a lámpa a földre zuhant. A megijedt leány hirtelen utána kapott, de olyan szerencsétlenül emelte fel a földről, hogy a mellére esett és a kitolyó petróleum meggyújtotta a ruháját. Mire segélykiáltására berohantak a házbéliak, akkor már olyan súlyos sebeket szenvedett, hogy az orvos kevés reményt fűz az életéhez.

— **Mérgezés gombával.** Kémés (Baranyamegye) községben majdnem két ember élete esett áldozatul a mérges gombának. Két drótos tót ugyanis a szomszéd községben jól begombázott, s itt kitért rajtok a betegség, mert mérges gombát ettek. Jó szerencse, hogy a körorvos idekint volt s orvosság hiányában vizet itatott velök. Az egyik már valamivel jobban van, azonban a másik még rosszul érzi magát. Megfogadták, hogy sohasem esznek többet gombát. Különbben még mindig rosszul vannak, mert a pálinka sem izlik nekik.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi nyomda részvény társaság** személyzete aug. 11-ére erősen készül, mert ekkor szavalattal, felolvasással egybekötött táncvizalmat rendez. A rendezőség oda törekszik, hogy a mulatság sikeres legyen; az összes rendezők meg ígérték, hogy a hölgy közönség mulattatására minden lehető elkövetnek. Az estélynek egyik figyelemre méltó érdekessége a milleniumi posta lesz, amely jelentőséggel bír, a meny nyiben a legtöbb levelező lappal bíró hölgyek között értékes emléktárgyak fognak kioszlatni. Szóval, nyomdászaink fáradni fognak az

est sikere érdekében. Megemlítjük, hogy a meghívón felsorolt helyeken kívül még, Berger Lipót női és férfi divat kereskedésében (Andrássy-tér 24. szám.) is lehet jegyet váltani.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghívó.** Felkérnek a „Kölcsöy dal kör” t. működő tagjai, hogy ma szerdán este 8 órakor a megtartandó énekpróbán valamint választmányi gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A mai választmányi gyűlésen tárgyalás alá kerül: a nyári szünet megállapítása és még több fontos tárgysorozat. Az elnökség előre is felhívja a t. választmányi tag urak figyelmét a mai ülésre. Az elnökség.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök utazása.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti: Bánffy Dezsbáró, miniszterelnök ma este egy napra Bécsbe utazott.

A zágrábi hadtest mozgósítása.

Budapest, július 30. (Saját tud. táv.) Berchtolsheim tábornagynak ez idei hivatalosan megállapított szabadság ideje július huszonegyedikén kezdődött volna, de a király kívánságára a hadtestparancsnok szabadságidejét nem vette igénybe. — Ebből azt következtetik, hogy a komolynak mutakozó bolgár-macedon viszonyokra való tekintettel, a zágrábi hadtest a mozgósítás előtt áll. Jól értesült helyről nyert felvilágosítás szerint a hír legalább egyelőre, valótlán.

Jenő főherceg váltói.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) Simoncsitsné védője beadványban kérte a törvényszéket, hogy hallgassa ki a főudvarmesteri hivatal utján Jenő főherceget és szárnysegédét, továbbá Simoncsics Bélát, Reich Henrik váltó excompteurt, akik valamennyien felvilágosítják a váltó jogos tulajdon jogairól. Kitünt eddig az is, hogy Simoncsics ezen nevet jogtalanul használja, mert nem volt Simoncsics felesége, csak is ismeretségben állottak.

Fejérváry báró válópöre.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) Fejérváry miniszter válóporevel ma foglalkozott a tábla s a bárónét elmebajért gondnokság alá helyezték. Felebezés folytán a másod bíróság döntése a határozatot feloldotta s újabb határozathozatal előtt szükségesnek tartja a báró pár kihallgatását.

Millenniumi szédelgő.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) Valami Veninger János nevű szédelgő azzal, hogy a folyó ezredév társadalmát átakarja adni a jövő évezrednek, jegyzőktől, tanítóktól fényképeket és megfelelő összeget kért. Sokan felültek a jeles férfunak és ezen a réven meglehetőss összeget csaklított össze. Most hivatalosan rájöttek a szédelgésre és elfogták.

Égő fuvartelep.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) Veszedelmes tűz volt ma délelőtt a fővárosban. Bohán nagyfuváros Boross-utcai telepe kigyuladt és ettől a tüztől lángot fogott a szomszédos lakóház is, amelyből a lakók rémulden menekültek

ki. A háziur fia az általános rémületben úgy megijedt, hogy eszméletlenül rogyott össze. Az orvosokat a sérülések ápolásában megakadályozták a tolvajok, akik az orvosi műszereket a nagy zavarban elcsenték. Két órai munka után sikerült a tüzet eloltani.

A fürdés áldozatai.

Nagybecskerek, július 30. (Saj. tud. táv.) Appona községben Manojlovits Péter a belgrádi szerb nemzeti bank vezérigazgatója fürdés közben leányaival a Temesbe fulladtak. A bank távirati uton kérte az alispánt, hogy a holtakat szállíttassa haza.

Főnyeremény.

Bécs, július 30. (Saj. tud. táv.) A Clary-herczeg sorsjegyek mai húzásánál a 25,000 frtos főnyereményt a 19369 számú sorsjegy nyerte el.

A macedonai püspök-kérdés.

Belgrád, július 30. (Saj. tud. táv.) Kormánykörökben hírlík, hogy Georgovits konstantinápolyi szerb követet a szultán biztosította a legutóbbi külön kihallgatáson, hogy a macedonai püspök-kérdést békésen fogja elintézni.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti árujés értéktőzsde.

- Gyenes és Balog özég jelentése. -

Budapest, július 30.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv tartózkodó volt a sz. az irányzat csendes lett. Elkelt 15000 mm. változatlan áron.

Table with columns: Tiszavidéki, mázsa, kilogramm, frt. Lists prices for various types of grain like Tiszavidéki, Pestvidéki, Aradi, Becskerek, Bánáti, Raktáron.

Határüzlet: Amerikából érkezett ismételt szilárd jegyzések dacára nálunk lanyhán indult az üzlet búzában és tengeriben a tekintettel a gyenge üzletmenetre zárlatig úgy is maradt.

Zárul 12 órakor:

Table with columns: Ószi buza, Búza május-juniusra, Ószi rozs, Tengeri május-juniusra, Tengeri július-augusztusra, Ószi zab, Repoze. Lists prices for various grain types.

Külföld: New-York: búzára 1/2-1 tengerire 3/8 szilárdabb, Chicago: búzára 3/8-7/8, tengerire 3/8- szilárdabb. Páris tartott, Liverpool szilárd, London tartott.

Ertéktőzsde: Külföldi lanyhább zárlatok következtében, nálunk is valamivel gyengébben indult az üzlet, míg később élénkebb vásárlásokra némileg megszilárdult.

Zárul 12 órakor:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák Államvasut, Rima-Murányi, Lombard. Lists prices for various financial instruments.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi július hó 29-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz

(páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) —. krig. Öreg közep (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) —. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 49.-50. krig. Fialat közep (pkint 251-320 krig súlyban) 48.-49. krig. Fialat könnyű (pkint 250 krig. terjedő súlyban) 48.-49. krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) —. krig. — Közep (pkint 220-280 krig. súlyban) —. krig. — Könnyű (pkint 220 krig. terjedő súlyban) —. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg-ron felüli súlyban) 49.-59. krig. Közép (páronkint 220-260 kilogramm súlyban) 49.-50. — krig. — Könnyű (páronkint 220 krig. terjedő súlyban) 48.-49. krig. Sertésárak szám 1895. július hó 26-án volt készlet 30753 darab. 1895. július hó 27-én felhajtott: 907 darab. 1895. július 28-án elszállított: 97 drb. 1895. július 29-én maradt készletben 31563 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: Lanyha.

Szeszűzet.

- Július 30. -

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár, kicsinyben 53 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

- Az "Aradi Közlöny" távirati tudósítása. -

Budapest, július 30. d. u. 5 óra.

Table with columns: Buza bánási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejérmegyei, Buza bacsikai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetai való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bánási, Tengeri másnemű, Káposzta-repce bánási, Kóles, Buza március-április, Buza szeptember-október, Buza május-június, Rozs szeptember-október, Tengeri május-június, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab március-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repce augusztus-szeptember 1894. Lists prices for various types of grain.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. július 30.

Table with columns: Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4 1/2, Magyar arany 4 1/2, Magyar ezüst 4 1/2, Magyar keleti vasut 1878, Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény, Magyar nyeresemény-sorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírajárdék, Osztrák járdék ezüst, Osztrák járdék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonkor), Weitzer János gép- és waggongyár részvény, Német birodalmi márka, London, Páris. Lists exchange rates for various currencies and bonds.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

- Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. -

Bécs, 1895. július 30.

Table with columns: Magyar koronajárdék 2%, Magyar hitelrészvény, Osztrák hitelrészvény, Anglióbank részvény, Laenderbank részvény, Bécsi bankkegyesületi részvény, Osztrák államvasut részvény, Déli vasut részvény, Osztrák északnyugati vasut részvény, Osztrák északnyugati (Eibevölgyi) részvény, Budapesti villamos városi vasut részvény, Salgó-tarjáni részvény, Rimamurányi részvény, Brassói közszénbánya részvény, Dunagőzhajózási részvény, Lloyd-társulat részvény, Alpési bányarészvény, Union, Török sorsjegy. Lists exchange rates for various currencies and bonds.

Vonatok közlekedése.

- Érvényes 1895. évi április hó 1-től. -

Table with columns: ARADRÓL, ARADRA. Lists train schedules and fares for routes from Budapest to Arad, including stops like Nagyvárad, Szolnok, Győr, Erdély, Temesvár, Szeged, Gurahoncz.

VIZJELZÉS.

1895. évi július hó 30-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésánál.

Table with columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet, Időjárás, Vizállás, Jégvastagság. Lists water level and temperature data for various stations like Branyioska, Gyulafehérvár, Arad, Makó, Szeged.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. július 30.

A m. kir. folyammérnök hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

- Július 30. -

Fehér Kereszt szálloda: Moser Nándor iparos, Ber-szászka. Skágel József vasműfőnök, Pusztá-Kulán. Kiss Bertalan földbirtokos, H.-M.-Vásárhely.

Vasuti szálloda: Hegyesi Zsigmond kereskedő, N.-Szében.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

16207/895.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a a) bekezdése értelmében közhírré tétetik hogy az 1895. évre kivetett állami és községi adók törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és száraz-éri szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1895. évre kivetett közadó tartozásait folyó évi augusztus hó 8-ig annál inkább előírassa mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz sajtandó.

Arad 1895. júli 26-án.

A városi tanács.

11185/1895.

Hirdetmény.

Az Arad és Uj-Arad, továbbá a városház és az aradi vár között építendő új hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterium 16983/I. 1895. számú rendeletével kitűzött pótbejárás folyó évi augusztus hó 23-ikán délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Összejövetei hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekeltnek tekinthetik, oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi augusztus 8-tól 22-ig bezárolag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők.

Arad, 1895. június 1-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminis-
teriumnak 51471/95 sz. a. kelt magas
rendelete alapján közhírré tesszük, hogy az
országos honvédségélyző egyesület felügyelő
bizottsága f. évi május hó 16-án tartott
ülésében hozott és a m. kir. Miniserelnök
ur által jóváhagyott határozata szerint az
1848/49-iki honvédségi szolgálat igazolha-
tására 1895. évi október hó 1-ig terjedő
záros határidő tüzetett ki oly formán,
hogy oly nyugdíjazási és segélyezési kér-
vények, melyben a tényleges honvédségi
szolgálatot igazoló teljes hitelességű és a
fentemlített záros határidőn belül kiállított
bizonyítékok nem mellékeltek, figye-
lembe vétetni nem fognak.

Arad, 1895. évi július hó 9-én.

A városi tanács.

Az aradi légszeszvilágítási vállalat

díjmentesen eszközli a légszeszberendezést
magánlakásokba, valamint gázmotorokhoz és légszeszkályhákhoz.

A gázmotorokhoz igénybe vett légszesz
folyó évi augusztus hó 1-jétől
köbméterenként 10 kr, azaz tíz krajczárral fog számíttatni.

Jelentkezések a légszeszgyár irodájához intézendők.

Buzsáki haszonbér.

Gróf Nádasdy Ferencz ur ő méltósága
buzsáki pusztájának bérleti ügye
elintéztetett.
Kérem az érdeklődőket, ez ügyben tovább
ne fáradjanak.

833

Számtartóság.

16457/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelés-
ügyi miniszteriumnak távirati rendelete
nyomán közhírré tesszük, hogy szarvas-
marhának, kecske és juhnek Arad szab.
kir. város területéről Sziléziába való be-
vitele betiltatott.

Arad, 1895. évi július hó 29-én.

A városi tanács.

530/95 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bor,
sör és égetett szeszes italoknak Aradon a heti-
piacokon és a három országos vásár alkalmá-
val felállított laczikonyhákban, ugy a három or-
szágos vásárok az egész vásártéren a sörház
előtti kis korcsma kivételével való kimérési jog-
nak 1895. évi november 1-től 3 egymásután kö-
vetkező évre bérbevétele iránt folyó év auguszt.
hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 320 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10°/_o-a
készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.
Az árverésen részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
verés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak
akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bán-
ompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanács-
nok urnál az árverést megelőzőleg is megte-
kinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895.
évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.

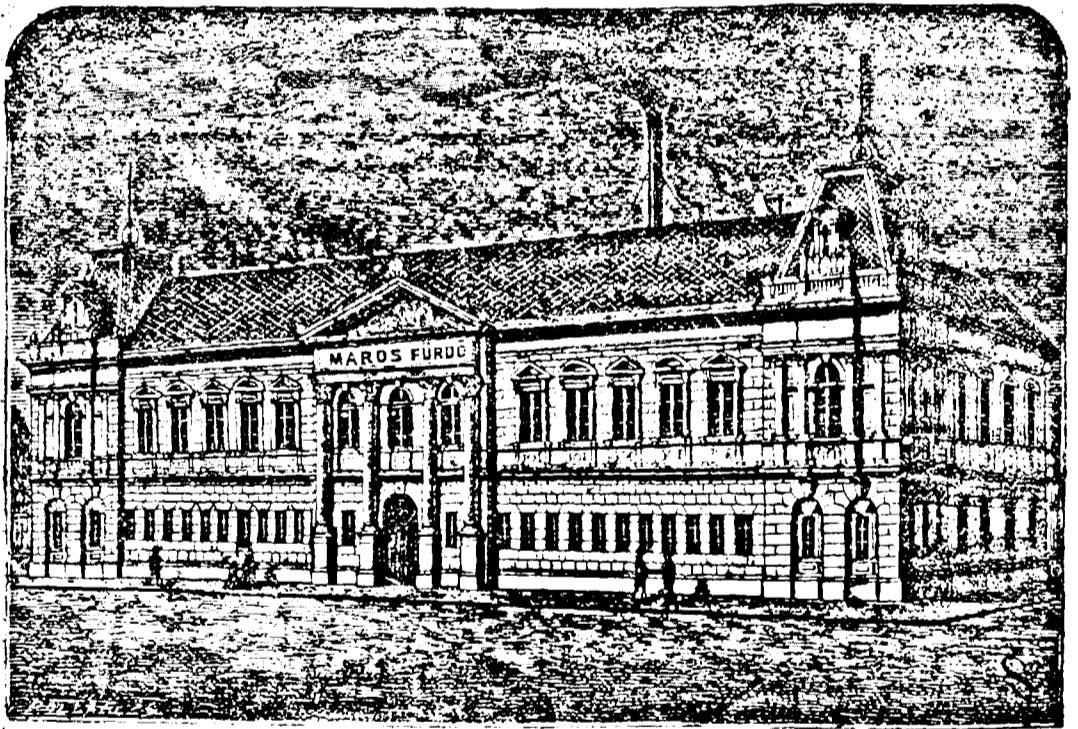
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsi-
b-
dásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgá-
sát előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja
a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a
felbőr lehálik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle ki-
fejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal
egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árk mellett kiszolgáltatók
Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vízgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. téli reggeli 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelotben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több
utczai, parkettával kipedolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.
A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

30 — x